

Mr A. Derks
Postbus 36
3910 AA Rhenen
tel 0317 614120
e-mail mr.a.derks@planet.nl

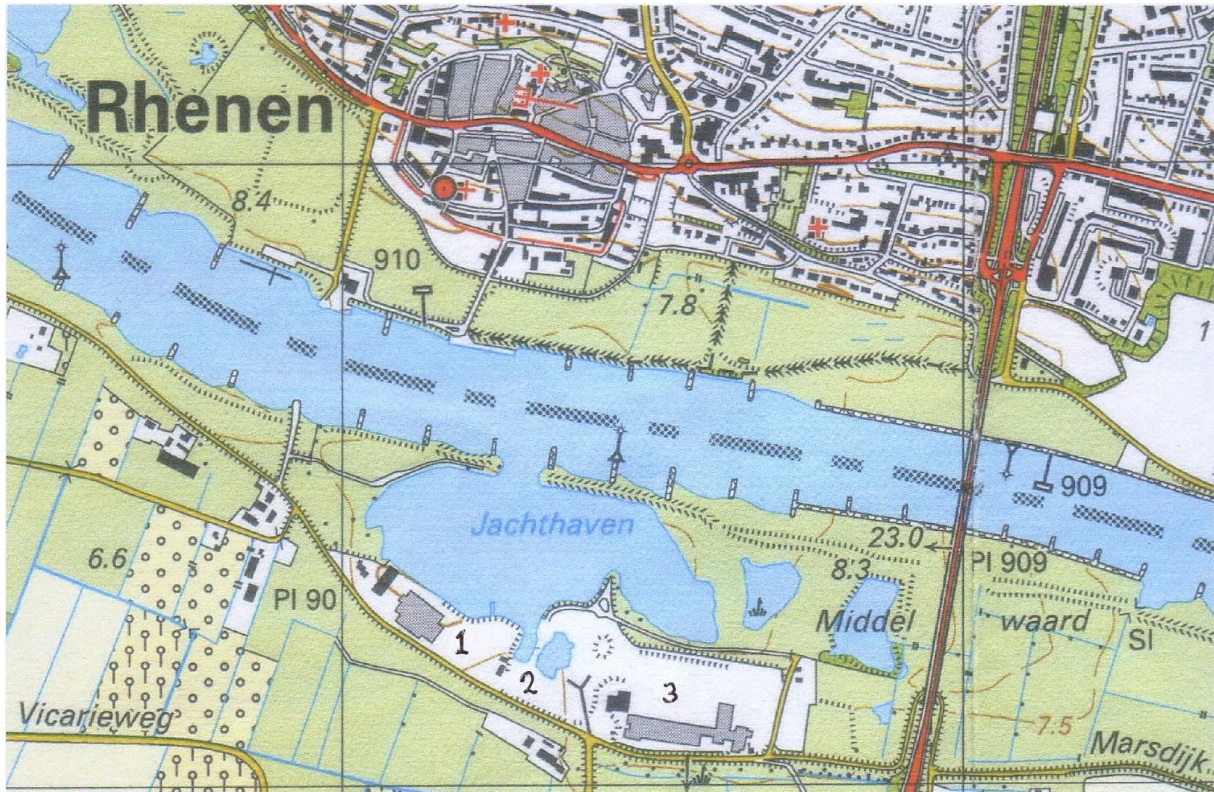
De Afdeling bestuursrechtspraak van De Raad van State
Postbus 20019
2500 EA 's Gravenhage

Rhenen, 8 april 2014

Beroep tegen vaststelling bestemmingsplan Buitengebied, Middelwaard West, Lienden door de gemeenteraad van Buren op 25 februari 2014

Op 25 februari jl. stelde de gemeenteraad van Buren het bestemmingsplan Buitengebied Middelwaard West, Lienden vast. Het bestemmingsplan regelt de planologische inpassing met geluidszonering van drie bedrijven op het industrieterrein Middelwaard West. Het gaat van west naar oost om (1) een vestiging van het veevoederbedrijf AgruniekRijnvallei, (2) een op- en overslag faciliteit voor zand, grind en klei door K3Delta en (3) het ontschors- en verchipbedrijf Middelwaard bv in de uiterwaard op de zuidoever van de Neder Rijn in de gemeente Buren tegenover de stad Rhenen. Deze bedrijven willen nieuwe activiteiten starten, dan wel hun activiteiten uitbreiden of consolideren. Dat zal leiden tot meervoudige en buitenproportionele overlast voor mens en natuur aan beide zijden van de rivier, in dit geval de gemeentegrens en provinciale grens.

Op de bijgaande kaart is te zien hoe dicht het industrieterrein ligt tegenover de stad Rhenen. De afstand tussen de silo's van AgruniekRijnvallei tot de Cuneratoren in de binnenstad van Rhenen is slechts 650 meter (gemeten op de topografische kaart schaal 1:25.000).

De besluitvorming over het industrieterrein heeft een lange en slepende voorgeschiedenis van vele jaren waarbij verscheidene kleine bestemmingsplannen voor onderdelen van het gehele terrein achtereenvolgens werden ingetrokken dan wel vernietigd omdat de provincie Gelderland daaraan goedkeuring onthield (onder het oude regime van de Wro) en daarna in beroepszaken bij uw Afdeling (nr. 201010535/1/R2 en nr. 201205222/1/R2).

Op 6 december 2013 diende de Stichting Werkgroep Milieubeheer Rhenen (WMR) als belangenvertegenwoordiger voor milieu en natuur in Rhenen en omgeving een zienswijze in over het ontwerp van het bestemmingsplan bij de gemeenteraad van Buren. De zienswijze is als bijlage bijgevoegd.

In de *Nota behandeling zienswijzen en ambtelijke aanpassingen (procesnota)* die behoort bij het vaststellingsbesluit, is de zienswijze van de WMR ontvankelijk verklaard. In deze Nota is aangegeven dat de zienswijze slechts aanleiding geeft tot kleine wijzigingen in enkele bijlagen bij de toelichting van het bestemmingsplan. Voor het overige leidt de zienswijze niet tot een wijziging van het bestemmingsplan (zie de conclusie in de Nota bij zienswijze 6).

De WMR is van mening dat deze behandeling ernstig tekort doet aan haar zienswijze. Derhalve dient de Stichting Werkgroep Milieubeheer Rhenen beroep in tegen het vaststellingsbesluit. Hieronder worden de gronden voor het beroep aangegeven en toegelicht.

Tevens wordt een verzoek om een voorlopige voorziening ingediend bij u om de werking van de vastgestelde bestemmingsplannen te schorsen. Dit gebeurt vanwege de onomkeerbaarheid van de voorgenomen ingrijpende industriële activiteiten en het spoedeisende karakter; er kan immers verwacht worden dat Buren na vaststelling van het bestemmingsplan voortvarend verder zal willen gaan met verlening van omgevingsvergunningen.

1. Ernstige aantasting van het landschap en relatie met provinciaal en gemeentelijk beleid

De vaststelling door de gemeente Buren van het bestemmingsplan buitengebied Middelwaard West is een provinciegrens overschrijdend probleem vanwege de ernstige landschappelijke aantasting van het gebied tussen Rhenen in de provincie Utrecht en Lienden in de provincie Gelderland, daar waar het

Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug en het Nationaal Landschap Rivierenland elkaar ontmoeten. Rhenen is het balkon van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug dat uitkijkt op het Rivierenlandschap. Precies tegenover de historische stad Rhenen wordt een aanzienlijk industrieterrein ontwikkeld met van west naar oost, een op- en overslaggebouw van 40-45 meter hoog en meer dan 100 meter breed naast de bestaande silo van 22 meter hoog van het veevoederbedrijf Agruniek-Rijnvallei, met daarnaast zand en grind sorteer- en zeefinstallaties op het water en op het land met alle toebehoren van K3Delta, met weer daarnaast de bedrijfshallen en opslaghoppen van boomstammen en houtsnippers van het ontschors- en verchipbedrijf Middelwaard bv.

De gemeente Buren heeft zich niets aangetrokken van de bezwaren van Rhenen (gemeente, inwoners en belangengroepen) en omgeving ondanks 21 goed gefundeerde zienswijzen die waren ingediend over het ontwerp bestemmingsplan en ondanks alle andere contacten door de jaren heen zowel op bestuurlijk als op individueel niveau. Buren heeft geen tot weinig last van de ontwikkelingen; het industrieterrein ligt in een uithoek van de gemeente. De historische stad Rhenen daarentegen wordt letterlijk volop geconfronteerd met de ontwikkelingen en wordt daarmee onevenredig zwaar belast zowel in ruimtelijk- als in milieuopzicht. Ook de toeristisch-recreatieve aantrekkelijkheid van Rhenen die berust op het historische en natuurlijke karakter van stad en buitengebied, wordt geraakt. Het plangebied ligt ook voor een groot deel in het Vogelrichtlijngebied 'Uiterwaarden Neder Rijn' en in de EHS-Natuur.

De bijzondere kenmerken van het landschap ter plaatse zijn erkend door de provincie Gelderland met name in de Uitwerking Omgevingsvisie en door de gemeente Buren in het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) die beide in 2012-2013 werden vastgesteld. In de zienswijze van 6 december 2013 zijn verscheidene relevante passages aangehaald uit deze documenten:

Uitwerking Omgevingsvisie

- *“De provincie wil samen met haar partner(s) door ruimtelijke ontwikkelingen de kernkwaliteiten behouden en herstellen en ontwikkelen en de landschappelijke samenhang (.....) vergroten”*... *“De provincie beschermt de kernkwaliteiten in de Nationale Landschappen en geeft richting aan de ontwikkelingen met kwaliteit”*.
- *“De provincie verplicht zich om het omgaan met landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten te faciliteren. Dat doet ze door planbegeleiding, zowel bij algemene planvorming zoals die in hernieuwde bestemmingsplannen buitengebied als bij planherzieningen...”*.
- *“De provincie wil meedenken met projecten en initiatieven en eraan bijdragen dat deze in kwaliteitstermen ontleend aan de uitwerking Kernkwaliteiten Nationale Landschappen, het Landschapsboek en andere relevant materiaal zo goed mogelijk gerealiseerd worden”*.

Landschapsontwikkelingsplan (LOP)

- De bedoeling van het LOP is behoud en versterking van het historische cultuurlandschap van de rivieren.
- *“Dit LOP dient voortbouwend op de Structuurvisie Buren 2009-2019, concrete handvatten te bieden waarmee de gemeente initiatieven snel kan goed- of afkeuren.....(.) Buren behoort tot het Nationaal Landschap Rivierengebied. De omgeving hier is prachtig, veel inwoners staan daar nauwelijks bij stil. We zullen trots en zuinig moeten zijn op deze omgeving”*.
- *“Het rivierenlandschap houdt niet op bij de gemeentegrens: ook buurgemeenten werken aan het landschap en hebben dat in Landschapsontwikkelingsplannen vastgelegd. Zoals de westelijke gemeenten Geldermalsen, Lingewaal en Neerijnen gezamenlijk (..) en Culemborg (..). Oostelijk zet het rivierenland zich voort in de gemeente Neder-Betuwe met eveneens een Landschapsontwikkelingsplan (..). Daar waar nodig kijkt dit Landschapsontwikkelingsplan over zijn grenzen heen”*.
- In het LOP worden vier landschapsensembles onderscheiden. De meest oostelijke daarvan (waarin de Middelwaard West is gelegen) is beschreven als *“Lienden's lommerrijke rivierenlandschap met uitzicht op de Heuvelrug”* waar alle activiteiten *“harmonisch in het landschap verweven moeten worden”*.
- *“Het rivierenlandschap is een trots, functioneel en modern landschap - niet voor niets benoemd tot Nationaal Landschap - waarin allerlei varianten van het oude rivierenlandschap met steeds een ander*

samenspel tussen uiterwaarden, oeverwallen, stroomruggen en komgebieden nog duidelijk herkenbaar zijn. In dit deel van de gemeente is op veel plaatsen de Utrechtse Heuvelrug zichtbaar. Dat is zeker het geval vanaf de Marsdijk en de Rijndijk tegenover Rhenen, Remmerden en Elst. Daar kijk je over de uiterwaarden (Ingensche waarden, Kostverloren Uiterwaarden en Middelwaard) vanaf de hoge dijk die hier fungeert als een langgerekte tribune. Dat levert een aaneenschakeling van spectaculaire uitzichten op over de rivier en de uiterwaarden naar de beboste heuvelrug die hier tot aan de uiterwaarden komt. Ook aan de andere kant van de dijk heb je mooie uitzichten, namelijk over de Marspolder

- *“De spectaculaire overgang van het rivierenlandschap naar stuwwallandschap is niet voor niets benoemd als één van de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap. Eeuwenlang is dit landschap - dat door velen vooral vanaf de dijk wordt beleefd - een inspiratiebron geweest voor schilders en schrijvers. Met Rembrandt en Nescio als niet de minste voorbeelden”.*
- *“Het uitzicht naar de Oude Rijn en over de Marspolder naar de Heuvelrug en Rhenen met de Cuneratoren is befaamd. Beroemde schilders - zelfs Rembrandt - zijn hier het zicht op Rhenen komen vastleggen. Het bedrijventerrein en de jachthaven tegenover Rhenen waar vroeger een steenfabriek actief was / is echter volgens velen een verstoring van het landschapsschoon hier. Niet alleen voor Rhenen, maar ook voor het landschap van Kesteren, Lienden en Aalst. De zichtlijnen en de compositie van het landschap verdient hier veel aandacht”.*

Conclusie:

- **Het provinciale en het gemeentelijke beleid hechten bijzondere waarde aan de kernkwaliteiten van het landschap ter plaatse met concrete beleidsuitspraken die nadrukkelijk doorwerking hadden moeten krijgen in nieuw op te stellen plannen, i.c. het bestemmingsplan buitengebied Middelwaard West. Dat is niet gebeurd.**

2. Beperkte mogelijkheden van landschappelijke inpassing

Het besluit van de gemeenteraad in juni 2013 over de voorgestelde ontwikkelingen op het industrieterrein hield de opgave in om te onderzoeken welke maatregelen getroffen kunnen worden om het terrein in zijn geheel zo optimaal mogelijk landschappelijk in te passen. Daarnaast bestond de opgave eruit om voor de nog niet vergunde nieuwbouw uitgangspunten op te stellen voor de beeldkwaliteit. Het ging dan met name om de nieuwbouw op het terrein van AgruniekRijnvallei en voor het terrein van K3Delta.

Het beeldkwaliteitsplan, opgesteld in opdracht van de gemeente Buren, is dus specifiek bedoeld om na te gaan welke landschappelijke (d.w.z. visuele) impact deze ontwikkeling heeft op de omgevingskwaliteiten en in hoeverre daar mitigerende maatregelen voor zijn te geven. Het geeft een analyse van de gebiedskwaliteiten met aanduidingen als “fraai zijn de vergezichten vanaf de stuwwal” en het “open karakter” van de uiterwaarden alsmede de “bestaande doorzichten vanuit de Marspolder”. Afgezien van de beknoptheid en het opmerkelijke gebrek aan verankering in vigerend beleid van Rijk, provincie en gemeente geven de passages een beeld van de situatie en de problematiek.

Verder geeft het beeldkwaliteitsplan, uitgaande van de (aangepaste) dimensies van de voorgestelde nieuwbouw een beoordeling van middelen om de visuele impact wat te verminderen. Daartoe geeft het zaken ter overweging als vorm van het gebouw (positie en vorm grondvlak), bouw materiaal, detaillering kleursetting van de gebouwen zelf en mogelijkheden om met beplanting de zichthinder wat te “filteren”. Het plan verwijst naar beplanting met meidoorn en wilg op de landtongen van de haven in de uiterwaarden en mogelijk wat dijkbeplanting met populieren.

De confrontatie van de bouwplannen met de landschappelijke waarden levert - na het aangeven van mogelijke mitigerende maatregelen - uiteindelijk in een slotbeschouwing een harde conclusie op: *“de mogelijkheden om het bedrijventerrein Middelwaard West in te passen zijn beperkt”*. *Ofwel : de visuele impact kan slechts zeer gedeeltelijk door aanpassingen van gebouw en beplanting worden verminderd.* Deze conclusie, in welke woordkeuze dan ook, is onontkoombaar, gezien het feit dat de nu al bestaande bouwhoogte van de bestaande silo’s (22 meter) al forse visuele hinder oplevert (zie geciteerde passages in het LOP) en wetende dat zwaarte en hoogte van de nieuwbouw van

AgruniekRijnvalei (een gebouw van meer dan 100 m breed en 22 m hoog - dus net zo hoog als wat er nu al staat - met in het midden daarvan nog een hoger deel van 40-45 m) zoveel meer zal zijn. Zoals bekend groeit geen enkele boom in de hemel; de voorgestelde beplanting van meidoorn, wilg en populier al helemaal niet.

Er dient voor ogen gehouden worden dat de silo's een onnatuurlijke alsook architectonisch gezien massieve tegenpool zullen gaan vormen voor zowel de Utrechtse Heuvelrug bij Rhenen als de Cuneratoren die beeldbepalende silhouetten van grote kwaliteit zijn. Het plan gebruikt daarvoor een eufemistische frase, te weten: "*hier gaat de silo een spel aan met de Cuneratoren en de voormalige watertoren in Rhenen*". (Welke 'spelopvatting' de opstellers daarbij voor ogen hadden is niet duidelijk).

Het aanleggen van beplantingen in de uiterwaard met genoemde soorten kan voor de wandelaar direct aan de rivier wel vermindering van de visuele hinder betekenen. Feit is dat bewoners en bezoekers van Rhenen een geheel andere positie hebben, namelijk op allerlei hoogtes op de flanken van de stuwwal. Een gemis is, dat er geen visualisatie gemaakt is van het terrein na realisatie van alle drie bedrijven. De conclusie, los van de woordkeuze, wordt door ons echter gedeeld: de inpassingmogelijkheden zijn (zeer) beperkt.

Bij de toetsing aan het provinciaal beleid (Toelichting, onder 3.2) komt de gemeenteraad tot de conclusie dat het betrokken belang om tot realisatie van de beschreven ontwikkelingen te komen zwaarder weegt in deze dan het landschappelijk belang. Wel is gekeken naar de mogelijkheden om de op- en overslagfaciliteit zo goed als mogelijk in te passen in het landschap: het verzachten van het effect. Daartoe is het beeldkwaliteitsplan opgesteld. Met noot wordt nog vermeld: het gaat er in het beeldkwaliteitsplan om dat alle bedrijven zo goed mogelijk ingepast worden.

Primair zijn wij van oordeel dat de gemeenteraad een onjuiste belangenafweging heeft gemaakt. Naar ons oordeel dient de realisatie van beschreven ontwikkelingen niet plaats te vinden ten koste van het landschappelijk belang.

Mocht uw Afdeling tot een ander oordeel komen dan is naar ons oordeel het opstellen van alleen maar een beeldkwaliteitsplan volstrekt ontoereikend. Voor de gemeente en de betrokken partijen ligt in het beeldkwaliteitsplan slechts een inspanningverplichting om de voorgestelde maatregelen te realiseren. Het had meer in de rede gelegen om in de planregels een waarborg op te nemen om tot een landschappelijke inpassing te komen, mede gelet op de aard en de hoogte van de voorziene bebouwing en het open en relatief onbebouwde karakter van de omgeving. Het had op weg van de gemeenteraad moeten liggen om in de planregels vast te leggen welke soort beplanting voor de ruimtelijke aanvaardbaarheid van de voorziene ontwikkelingen noodzakelijk is en wat de hoogte en de dichtheid daarvan moeten zijn. (Zie ook Uitspraak 201300042/3/R2, Raad van State, 2 april 2014).

Conclusie:

- **Ondanks de constatering van het beeldkwaliteitsplan dat de mogelijkheden om de ontwikkelingen op het industrieterrein landschappelijk in te passen, 'beperkt' zijn, is de gemeenteraad van Buren akkoord gegaan met de vaststelling van het bestemmingsplan. De toetsing aan het LOP en aan het provinciaal ruimtelijke beleid heeft gefaald. De gemeenteraad heeft hiermee blijk gegeven zich schuldig te maken aan een vorm van 'selectieve bestuurlijke vergeetachtigheid'.**

Bij hetgeen dat wij hiervoor onder dit punt alsook bij het punt 1 naar voren brengen ten aanzien van de positie die het aspect 'landschap en landschappelijke inpassing' behoort in te nemen in de besluitvorming over ruimtelijke ingrepen, willen wij ook wijzen op een advies dat de Rijksadviseur Landschap en Water van het College van Rijksadviseurs op 12 februari 2014 op aanvraag uitbracht aan de landelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) over 'Landschap in milieueffectrapportage'.¹ In zijn advies richt de Rijksadviseur zich specifiek op de rol die het aspect

¹ Advies van de Rijksadviseur Landschap en Water, College van Rijksadviseurs, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties – kenmerk RBM 20140211

landschap dient in te nemen in m.e.r. ten behoeve van de besluitvorming over ruimtelijke ingrepen. Het advies kan echter zonder meer gebruikt worden voor elke vorm van milieueffectbeoordeling en is dus als zodanig ook toepasbaar op de besluitvorming over het bestemmingsplan Middelwaard West.² Zo zijn de volgende passages in het advies direct van toepassing op de zwakke positie die het aspect van de landschappelijke inpassing inneemt in de besluitvorming over het bestemmingsplan.

- *Landschap leeft enorm in de samenleving. De grootste maatschappelijke bezorgdheid (zoals bijvoorbeeld blijkt uit inspraakreacties) over de effecten van ruimtelijke of civieltechnische initiatieven betreft dan ook de kwaliteit van het landschap vóór en na de beoogde ingreep.*
- *Landschappelijke waarden en effecten vormen zelden een doorslaggevende factor bij de beschrijvingen, de alternatieven en de afwegingen in milieueffectrapporten.*
- *'Landschap' is in principe een sterk merk, maar met een slechte beleidsmatige verankering en een povere operationalisering in de m.e.r.*
- *Landschap komt in m.e.r. nogal obligaat aan de orde en dan altijd als kwetsbare factor, nooit als te verbeteren conditie. Dat wreekt zich bij de ontwikkeling van alternatieven omdat ze alleen gebaseerd zijn op de wens om milieueffecten te minimaliseren.*
- *Idealiter zijn diagnose en ambitie herleidbaar uit gemeentelijk of provinciaal landschapsbeleid of ruimtelijke kwaliteitsbeleid. Als dat ontbreekt dient een nieuw kader te worden ontwikkeld, bijvoorbeeld als beeldkwaliteitsplan of landschapsvisie bij een bestemmingsplan.*
- *De introductie van een diagnose en een ambitie als ijkpunten in de rapportage draagt bij aan de nieuwe betekenis van het milieueffectrapport als communicatiedocument voor bezorgde burgers en betrokken organisaties. Zij kunnen teruglezen in hoeverre de initiatiefnemer en het bevoegde gezag zich werkelijk hebben afgevraagd wat ze met de beoogde interventie 'aanrichten', welke landschappelijke kansen ze met het initiatief willen benutten en of ze zich iets aan de ruimtelijke kwaliteit van hun leefomgeving gelegen willen laten liggen.*

Conclusie:

- **De besluitvorming over het bestemmingsplan Middelwaard West en de zwakke en kwetsbare beleidsmatige en juridische positie die het aspect landschap daarin heeft toebedeeld gekregen alsook de povere wijze waarop het beeldkwaliteitsplan is ontwikkeld, vormen een duidelijk voorbeeld voor wat de Rijksadviseur voor het landschap in zijn advies bedoelt met het gebrek aan ambitie en inzicht dat initiatiefnemer en bevoegd gezag veelal aan de dag leggen in de landschappelijke inpassing van ruimtelijke ingrepen.**

3. Toetsing aan Regionaal Programma Bedrijventerreinen (RPB) Rivierenland

In het RPB Rivierenland dat op 15 mei 2012 werd vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Gelderland, staan verscheidene uitspraken en afspraken die relevant zijn voor de besluitvorming door Buren over het bestemmingsplan. Buren werkt namelijk samen met andere gemeenten in de regio in het kader van het RPB Rivierenland. Deze passages zijn hieronder aangegeven.

- *Regio Rivierenland erkent de noodzaak van een gezamenlijke regionale aanpak om een dreigend overaanbod van bedrijventerreinen te voorkomen.*
- *Het RPB is het regionale afsprakenkader en het toetsingskader voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen in de regio.*
- *Ook willen we de voorgenomen ontwikkelingen op bestaande bedrijventerreinen actief blijven monitoren om meer te kunnen sturen op verplaatsing en herinvulling van leegkomende plekken.*
- *Het RPB streeft ook naar goede landschappelijke en ruimtelijke inpassing van bestaande en nieuwe bedrijvigheid.*

In de uitwerking RPB Rivierenland die door Gedeputeerde Staten (GS) van Gelderland werd vastgesteld op 12 februari 2013 stellen GS grote waarde te hechten aan de afspraken in het RPB. In de

² Overigens zijn wij van mening dat voor de besluitvorming over het bestemmingsplan milieueffectrapportage had moeten worden toegepast; zie hiervoor onder punt 5 van dit beroepschrift.

Ruimtelijke Verordening van Gelderland is opgenomen dat bestemmingsplannen voor bedrijventerreinen niet strijdig mogen zijn met de gemaakte regionale afspraken. In de uitwerking van het RPB is verder opgenomen dat Regio Rivierenland aanvullende afspraken maakt over de opvang van watergebonden en –verbonden bedrijvigheid (WGB & WVB). De locatie voor zware milieucategorieën (HMC) wordt hierin opgenomen.

Het eerste principe besluit door de gemeenteraad van Buren over het bestemmingsplan werd genomen in juni 2013; dat is dus nadat GS van Gelderland het RPB in mei 2012 en de uitwerking van het RPB in februari 2013 had vastgesteld. Buren was dus op de hoogte van de afspraken maar heeft in de voorbereiding van het bestemmingsplan steeds gesteld dat de afspraken in het RPB van toepassing zijn op nieuwe bedrijventerreinen en niet op bestaande bedrijventerreinen. Het industrieterrein Middelwaard West is inderdaad een bestaand industrieterrein. De huidige activiteiten zijn echter beperkt tot twee bedrijven (AgruniekRijnvallei en Middelwaard bv) en de gevolgen daarvan zijn nu nog tamelijk beperkt van omvang.

De nu vigerende bestemmingsplannen uit het verleden zijn: 'Uiterwaarden Buren 2002', het plan 'Buitengebied Lienden 1974' en het plan 'Buitengebied Lienden 1996'. Op basis van deze plannen mag AgruniekRijnvallei zijn huidige bedrijfsvoering (met gebouwen en installaties) uitoefenen. Het terrein van Middelwaard bv heeft in deze bestemmingsplannen de bestemming 'steenfabriek' passend bij het Nederlandse rivierenlandschap. Middelwaard BV is nu legaal in bedrijf vanwege onherroepelijke omgevingsvergunningen maar het bedrijf is niet positief bestemd.

Met het nieuwe bestemmingsplan worden veel meer grote en hinderlijke activiteiten mogelijk gemaakt. Het gaat om de vestiging en bedrijfsvoering van een bedrijf dat erkend is als een grote lawaaimaker (i.c. K3Delta) waardoor het bestemmingsplan voorzien moest worden van een geluidzone. Verder maakt het bestemmingsplan ook een forse uitbreiding van AgruniekRijnvallei mogelijk. Zoals hiervoor in punt 2 is aangegeven, is gebleken dat de landschappelijke en ruimtelijke inpassing van het terrein en de voorgenomen nieuwe ontwikkelingen niet goed mogelijk is.

De gemeente Buren kan in dit licht niet waar maken dat de toetsing aan het RPB zorgvuldig en weloverwogen is gebeurd.

Conclusie:

- **De ontwikkeling en uitbreiding van activiteiten op het industrieterrein Middelwaard West zijn niet goed getoetst aan de uitspraken en afspraken in het RPB Rivierenland en de verdere uitwerking daarvan.**

4. Toetsing aan de Natuurbeschermingswet vanwege de ligging in Vogelrichtlijngebied

Vanwege de ligging van een groot deel van het plangebied in het Vogelrichtlijngebied 'Uiterwaarden Neder Rijn' moeten de ontwikkelingen op het industrieterrein getoetst worden aan de Natuurbeschermingswet (Nbw) door middel van een Passende beoordeling. Het natuuronderzoek dat is uitgevoerd voor het bestemmingsplan constateert dat *de verwachte toekomstige werkzaamheden rondom het industrieterrein Middelwaard (dus van de drie bedrijven samen) qua verstoring geen negatief effect zullen hebben op de reeds minimale aantallen overwinterende en broedende (algemene) watervogels op de plas. De instandhoudingsdoelen voor het Vogelrichtlijngebied de Neder-Rijn zijn dan ook niet in het geding*, zo besluit de conclusie in het Natuuronderzoek. De Passende beoordeling is aldus blijven steken in de eerste stap van de beoordeling. Vanwege deze - door ons betwiste - conclusie is door de opdrachtgever van de natuuronderzoeker, te weten de gemeente Buren, ook niet nagegaan of er een maatschappelijke noodzaak is om de industriële ontwikkelingen toe te staan en is er ook geen milieueffectrapport (MER zie onder punt 5) opgesteld.

Er is ernstige twijfel aan de juistheid van deze conclusies. De instandhoudingsdoelen voor twee ganzensoorten (de Kolkans en de Grauwe gans) in het Vogelrichtlijngebied geven draagkrachtgetallen aan van respectievelijk 2900 en 880 exemplaren. De Kolkans is een kwalificerende soort voor het Vogelrichtlijngebied. SOVON Vogelonderzoek Nederland doet waarnemingen aan de vogelstand in het gebied tussen de Rijnbrug en het veer bij Elst. Die waarnemingen geven aan dat tijdens de

winterperiode in het plangebied regelmatig tientallen tot honderd Kolganzen en even grote aantallen Grauwe ganzen voorkomen en foerageren in het plangebied. Afgezet tegen de draagkrachtgetallen betekent dit dat tot 3,5 % van het draagkrachtgetal voor de Kolgans en tot meer dan 11% van het draagkrachtgetal voor de Grauwe gans kunnen voorkomen in het plangebied. Dit zijn aanzienlijke percentages die niet beschouwd kunnen worden als minieme aantallen en die daarom niet genegeerd kunnen en mogen worden. In het natuuronderzoek wordt de verstoring van de overwinterende watervogels op de plas en in de uiterwaard afgedaan als een tijdelijk en beperkt effect. Zo wordt gesteld in het Natuuronderzoek dat *de geluidsbelasting van de drie bedrijven samen, voor wat betreft verstoring van watervogels niet wezenlijk verandert ten opzichte van de huidige situatie*. Deze stelling is niet houdbaar. Immers in de huidige situatie vinden geen activiteiten van K3Delta plaats. K3Delta is een bedrijf dat werkt met sorteer- en zeefinstallaties op het land en op het water (de drijvende klasseerinstallatie) en is daarom aangemerkt als grote lawaaimaker waardoor voor het gehele industrieterrein een geluidzone berekend en getekend moest worden.

Als de conclusie van het Natuuronderzoek in stand blijft, opent het de weg naar nog meer concessies aan de instandhoudingsdoelen voor het Vogelrichtlijngebied en verkleining van het beschermingsareaal. Een dergelijke ontwikkeling is te meer ernstig omdat in hetzelfde Vogelrichtlijngebied op de noordoever van de Neder Rijn door de gemeente Rhenen recent een bestemmingsplan en bijbehorende omgevingsvergunning is vastgesteld dat de aanleg van een parkeerplaats in beschermd gebied mogelijk maakt. Het gaat om de parkeerplaats Paardenmarkt in de uiterwaard aan de westzijde van de stad Rhenen. Momenteel loopt bij uw Afdeling een beroep tegen de vaststelling door de provincie Utrecht van de Nbw vergunning voor deze parkeerplaats³. In de afweging bij de vergunningverlening voerde de provincie Utrecht aan dat er meer dan genoeg mogelijkheid bestaat voor de ganzen om elders in het Vogelrichtlijngebied te overwinteren en te foerageren en dat er in het gebied al genoeg Kolganzen en Grauwe ganzen zijn met als conclusie dat de vergunning probleemloos kon worden verleend. Het is oneigenlijk om daarom te stellen dat het gerechtvaardigd is om delen van het Vogelrichtlijngebied prijs te geven en op te offeren aan industriële en infrastructurele ontwikkelingen. Hier wrekt zich de situatie dat het natuurgebied aan weerszijde van gemeente- en provinciegrenzen ligt waarbij elk provinciaal bestuur afwegingen maakt binnen het eigen domein zonder op het geheel te letten.

Conclusie:

- **Er bestaat dus ernstige en gerede twijfel of de Passende beoordeling in het kader van de Nbw wel juist is uitgevoerd en dus tot de verkeerde conclusie heeft geleid.**

5. Het ontbreken van een milieueffectrapport (MER)

Vanwege de ernstige en gerede twijfel over de juistheid van de uitvoering van de Passende beoordeling moet ook worden getwijfeld aan de juistheid van de beslissing van Buren om geen MER uit te voeren. Immers als de Passende beoordeling tot de conclusie was gekomen dat er wel sprake is van significant nadelige gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van het Vogelrichtlijngebied, dan had dat onherroepelijk geleid tot de verplichting voor de opstelling van een MER ten behoeve van de besluitvorming.

Conclusie:

- **Vanwege de ernstige en gerede twijfel over de juistheid van de uitvoering van de Passende beoordeling moet ook worden getwijfeld aan de juistheid van de beslissing om geen PlanMER te doen opstellen. Op zich dient dit alleen al te leiden tot vernietiging van het bestemmingsplan.**

6. De ecologische toestand van het oppervlaktewater

³ Beroep tegen verleende vergunning Parkeervoorziening Paardenmarkt, Rhenen besluit nr. 80EDEE7C van GS Utrecht d.d. 26 november 2013 op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, ingediend bij de Afdeling bestuursrechtspraak op 30 december 2013 door de Stichting Werkgroep Milieubeheer Rhenen.

In paragraaf 3.1.4 (Barro en de Beleidslijn Grote Rivieren 2006) van de Toelichting staat op bladzijde 14 het volgende:

In artikel 2.4.3 van de regels is het volgende opgenomen:

Een bestemmingsplan wijst ten opzichte van het daaraan voorafgaande bestemmingsplan alleen nieuwe bestemmingen in een rivierbed aan in het geval er sprake is van: d. een zodanige situering van de bestemming dat de ecologische toestand van het oppervlaktewaterlichaam niet verslechtert.

Aan deze regel kan in het havengebied van het bestemmingsplan niet worden voldaan. Immers, de onder water berging van zand en grind en het vervolgens periodiek weer boven water halen van deze grondstoffen voor de bouw door de drijvende klasseerinstallatie van K3Delta zal een tenminste periodiek en regelmatig terugkerende optredende vertroebeling van het oppervlaktewater en verstoring van de onderwaterbodem tot gevolg hebben.

Conclusie:

- **Aan bovenstaande regel kan in het havengebied niet worden voldaan vanwege de ligging en het in bedrijf hebben van de drijvende klasseerinstallatie in het havengebied door K3Delta met als gevolg een verslechtering van de ecologische toestand van het oppervlaktewater en onderwaterbodem in de haven.**

7. Toetsing aan de regels voor de EHS Natuur en EHS Verweving

In par. 3.2.2 op blz. 16 onder ad 1 & 2 van de Toelichting staat de toetsing aan de regels voor de EHS Natuur en EHS Verweving, omdat het havendeel van het plangebied ligt binnen de EHS Natuur. Vervolgens wordt aangegeven dat in het havengedeelte geen nieuwe ontwikkelingen plaats vinden. Dit is onjuist zoals onder punt 6 al is aangegeven. Immers, in het havengedeelte komt de drijvende klasseerinstallatie van K3Delta te liggen en zal aldaar zand en grind onder water tijdelijk worden opgeslagen om vervolgens weer boven water gehaald te worden, gesorteerd op korrelgrootte en per schip afgevoerd. In de *Nota behandeling zienswijzen en ambtelijke aanpassingen (procesnota)* die behoort bij het vaststellingsbesluit, is weliswaar nota genomen van deze omissie, maar is geen uitvoering gegeven aan de consequentie daarvan ten aanzien van de toetsing aan de regels van de Ruimtelijke verordening van Gelderland.

Conclusie:

- **De toetsing aan de Regels voor de EHS Natuur is onjuist uitgevoerd, omdat met de komst en de werking van de drijvende klasseerinstallatie van K3Delta er wel sprake is van een nieuwe ontwikkeling en beïnvloeding van de kwaliteit van het oppervlaktewater en verstoring van de onderwaterbodem. De toetsing had de stappen moeten volgen op grond van de Ruimtelijke verordening Gelderland, art. 18 zoals is aangegeven in par. 3.2.2 van de Toelichting.**

8. Het aspect geluid en de geluidzone

Omdat de nieuwe activiteiten van de bedrijven K3 en AgruniekRijnvallei nog niet gerealiseerd zijn, is duidelijk dat bij de zonering niet alleen is uitgegaan van gemeten bronsterkte maar van geschatte, of op basis van elders verkregen informatie, bronsterkten. De gemeente Buren heeft de zonegrens op de gemeentegrens met Rhenen gelegd en legt daarmee de verplichting aan de bedrijven op om te voldoen aan de geluidruimte die conform de akoestische rapporten is verkregen. Dit is een onzekere en riskante situatie omdat nog niet bekend is of bedrijven in de praktijk wel aan de gestelde bronsterkte kunnen voldoen. Het gaat om de geluidemissie van vrij specifieke apparatuur in een nieuwe omgeving. Het gebouw of installatie (waarin bronnen zijn geplaatst) en de opstelling van de apparatuur beïnvloeden immers de geluidemissie. In het zoneringsonderzoek geeft de gemeente dus akoestische ruimte aan bedrijven die niet aan nog te verlenen vergunningen kunnen voldoen. Bij vergunningverleningen gaat het niet alleen om etmaalwaarden maar ook om kortstondige verhogingen van het geluid. (Bij

kortstondige verhogingen moet gedacht worden aan veiligheidsventielen, bonkende geluiden bij laden en lossen e.d.). Zodra deze kortstondige verhogingen meer dan 10 dB(A) boven het equivalente geluidniveau van de desbetreffende periode komen, dienen aanvullende bronmaatregelen te worden genomen. Uit de akoestische bijlage bij het zoneringsonderzoek blijkt dat er kortstondige verhogingen optreden die meer dan 10 dB(A) boven de streefwaarde uitkomen. In de rapporten wordt echter aangegeven dat reeds al het mogelijke aan bronbestrijding is gedaan, waar nodig zijn de best bestaande technieken toegepast. De juistheid van deze stelling moet sterk betwijfeld worden want in elk van de drie opeenvolgende bestemmingsplannen, die sinds 2011 zijn gemaakt, reikt de geluidzone steeds weer precies tot aan de gemeentegrens met Rhenen ongeacht of de geluidbelasting in de berekening wordt ingebracht door één, twee of door drie bedrijven. Daardoor moet geconstateerd worden dat in de loop van de opstelling van de opeenvolgende bestemmingsplannen geen consequente toepassing heeft plaats gevonden van de best bestaande technieken voor de reductie van de geluidbelasting. De opdracht van Buren was immers om de geluidzone de gemeentegrens met Rhenen niet te laten overschrijden en de ruimte binnen de contour op te kunnen vullen als de beschikbare geluidsruimte.

Kortstondige verhogingen doen zich voor op de locatie Rijnstraat 32 (uitgaande van een streefwaarde voor landelijke omgeving in de nacht van 30 dB(A)) voor de volgende bronnen. Zie pagina 95 van het zoneringsonderzoek d.d. 14 januari 2014. Het Li is het gestandaardiseerde immisieniveau dat tijdens een bepaalde bedrijfstoestand (zoals het aanmeren van schepen) wordt waargenomen. In het Li is geen rekening gehouden met de bedrijfsduur. Daardoor leveren deze bronnen praktisch geen bijdrage aan de zonegrens. Bronnummer 102/105 Route terrein C en stalling geeft een geluidniveau (Li) van 46,14 dB(A). Dit is echter een bron van het bedrijf Middelwaard bv en al in een vergunning vastgelegd. Een overschrijding van 16 dB(A) van de streefwaarde. Bronnummers 89 en 90 , aanmeren van schepen geeft een geluidniveau(Li) van ruim 42 dB(A). Een overschrijding van 12 dB(A) van de streefwaarde. Dit is ruim 10 dB(A) boven de streefwaarde van 30 dB(A) voor een landelijk gebied. De uiterwaarde kan beschouwd worden als landelijk gebied. De voorkant van de woningen zou de kwalificatie rustige woonwijk kunnen krijgen, maar het gaat om de geluidbelasting op de gevels aan de uiterwaarde kant. In de vergunningprocedure wordt dan gesteld dat er extra bronmaatregelen moeten worden getroffen; dat kan echter niet omdat de schepen geen eigendom zijn van de bedrijven, zij hebben daar geen invloed op.

De gemeente geeft derhalve planologisch ruimte terwijl het aanmeren van schepen in het rekenmodel en in de nachtsituatie niet aan geluidnormen kan voldoen.

Conclusie:

- **Er zitten tal van onduidelijkheden en onzekerheden in het zoneringsonderzoek en de uitkomst daarvan die ernstige twijfel doen ontstaan aan de juistheid en de realiteitswaarde van de uitkomst. Daarbij moet ook nog worden bedacht dat handhaving van de geluidzone niet goed mogelijk is. Hoe kan worden gecontroleerd of in de toekomst de geluidbelasting buiten de zone niet veel groter zal zijn dan is verkregen in de berekeningen en alle gevolgen van dien voor Rhenen?**

De Stichting Werkgroep Milieubeheer Rhenen (WMR) verzoekt u op grond van bovenstaande beroepsgronden het bestemmingsplan te vernietigen en de gemeente Buren te veroordelen in de kosten van deze procedure.

Namens het bestuur van de Stichting Werkgroep Milieubeheer Rhenen,

Hoogachtend,

Mr. A. Derks
gemachtigde

Bijlagen:

- Zienswijze van de WMR d.d. 6 december 2013 betreffende ontwerp bestemmingsplan buitengebied Middelwaard West, Lienden;
- Een kopie van het besluit waarop het geschil betrekking heeft;
- Een kopie van de publicatie van het besluit waarop het geschil betrekking heeft;
- Machtiging aan mr. A. Derks om de WMR te vertegenwoordigen.